

V O R A M A R

CADE - PEGUERA

OCTUBRE 1978

primera pàgina la nostra llengua a les escoles

Després de més de dues centúries d'una sistemàtica persecució contra la nostra llengua pairal, intensificada aquests quaranta anys darrers, per tal de destruir intencionadament el signe més viu de la nostra personalitat nacional, ara assistim joiosament al seu reconeixement oficial, al ser incorporada solemnement a l'ensenyament a Catalunya pel decret del 23 de Juny publicat al Bolletí Oficial de l'Estat.

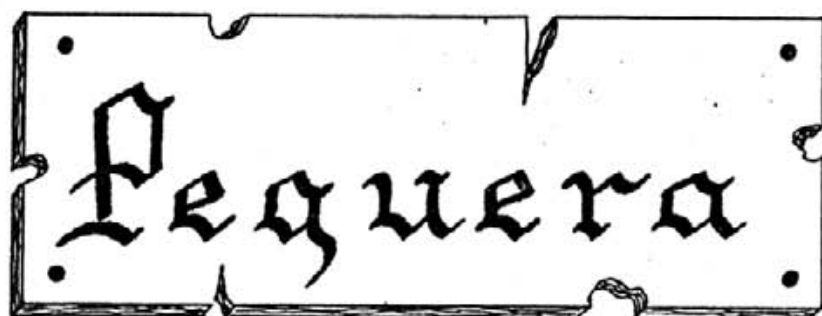
Es arribada l'hora, doncs, de que les autoritats i els organismes representatius de les nostres illes, i darrera ells tota la part sana de l'opinió balear, reclamin al poder públic l'extensió a la nostra àrea lingüística de la concessió que conté aquell decret, que venguí a cloure a les illes, com ho ha fet a Catalunya, l'execrable període que inicià el decret de Nova Planta i que anul·li aquella malaurada deliberació del Consell de Castella que volia que el rei manàs "*que en las escuelas de primeras letras y de Gramática no se permitan libros en lengua catalana, escribir ni hablar en ella dentro de las escuelas...*" orde que tan submissament han anat complint, per desgràcia, tants de vasalls venals i tantes institucions docents de llavors ençà i fins als nostres dies.

El primer pas per recobrar la consciència de la nostra personalitat com a poble amb fesomia pròpia ha de sortir de les escoles, cèl·lula on fins ara s'ha desnaturalitzat la formació cultural i espiritual dels nostres infants. La paraula amorosida apresada en el si de la llar familiar, era transformada i capgirada en la ment de les tendres criatures en trobar-se amb aquesta enutjosa dualitat, que produïa en el seu esperit una tal confusió que arrossegaren ja per sempre més. I així, a poc a poc, el seu llenguatge es va descaracteritzant i sorgeix en ells aquesta lamentable indiferència per les qüestions que afecten a la nostra terra i als seus valors més significats.

Per això cal anar recobrant la influència que l'escola pot exercir sobre les novelles generacions, fent que aquesta més aviat ajudi a formar ciutadans conscients i decidits. I des del moment que l'ensenyament de la nostra parla ha estat reconegut a les escoles catalanes, no hi ha cap raó perquè aquest reconeixement no pugui ésser també aplicat a les nostres illes, on aquella hi és tan viva i actual. Tots a la una hem de fer costat a la petició que ja ha endreçat el Consell General als organismes estatals, proporcionant-li el calor de la nostra adhesió perquè se senti assistit i recolzat pel poble que representa.

I a l'entretant, pertoca a la premsa illenca, a la diària i a la forana, una missió prou important: la de fer ambient i formar opinió a l'entorn de totes aquelles qüestions relacionades amb la propera autonomia i amb els conseqüents traspassos de serveis que aquella comporta. Començant per fer que la nostra llengua recobri a les escoles públiques i privades dels territoris balears i pitiusos el lloc que li correspon; denunciant i oposant-nos a la burda maniobra de darrera hora de traslladar a escoles peninsulars els mestres insulars ja preparats per ensenyar-la. I combatent amb criteri serè i equànime la campanya insidiosa que uns falsos mallorquinistes, emparant-se en una escafida política de campanar, intenta boicotetjar les legítimes aspiracions dels pobles de l'arxipèlag, entossudint-se en rebutjar la catalanitat del nostre origen ètnic i del nostre parlar a l'atribuir gratuïtament a Catalunya unes imaginàries ambicions imperialistes. Tasca honorosa però ingrata a la que, no obstant, ens hem de lliurar amb il·lusió, conscients de que amb ella contribuirem a despertar en moltes consciències adormides la noció de la nostra personalitat nacional.

(Editorial conjunt de la Premsa Forana)

ayer
y
hoy

FAMILIA TOUS - SALVADOR

Es para mí un honor el poder dar cabida en las páginas de "VORA MAR" (si no lo había hecho antes fue por falta de datos) a los nombres de un ejemplar matrimonio que también ha aportado lo suyo en enriquecer la historia de nuestras "Platges de Peguera".

D. Nicolás Tous Reynés se llama él, más conocido por "don Nicolau" a secas. Doña María Salvador Senchermés es el nombre de ella. Muchos la conocen por "sa senyora de don Nicolau", y su nombre es conocido especialmente por los lectores de "VORA MAR" por sus colaboraciones frecuentes en estas páginas, en las que ha ido dibujando numerosos recuerdos de sus años de maestra y de su vida en Peguera. Componían el resto de la familia sus hijas, las niñas Catalina y Adela.

Este extraordinario matrimonio, siempre bien unidos y encaminados a un mismo fin, sus actividades, sus desvelos, su obsesión, han tenido siempre un solo norte, como es la promoción de grandes valores culturales, y después de haber trabajado la jornada normal daban repaso, si era necesario, hasta las doce de la noche; todo ello soportado con cristiana paciencia (como buenos católicos que eran y son), alumbrando inteligencias que después han dado y siguen dando sus frutos. Nos encontramos, pues, ante dos auténticos profesores de la enseñanza; en distintos puntos de la geografía española dejaron sus huellas: Algaida, Calviá, Canarias, Barcelona sobre todo, y Peguera, saben de su constante quehacer en bien de la Cultura.

"Don Nicolau" nació en el pasado siglo, concretamente el día primero de marzo de 1890, y fue precisamente en el predio ("posse-sió") de Peguera, en la gran cañona que todavía existe y que es la casa más vieja de nuestro contorno. Su padre fue un hombre muy conocido y popular: "l'amo'n Damià", durante 30 años justos, fue el apoderado y hombre de confianza de aquel célebre D. Enrique Waring. Ellos dos, entre muchísimas otras cosas de mejoras y progreso en el campo, hicieron sembrar seis mil algarrobos, porque, según predijo D. Enrique, sería el árbol del futuro, y así es.

Ya algo mayor, D. Nicolás fue alternando los trabajos con los estudios. Primero estuvo de suboficial del Ejército, con destino en la Caja de Reclutas de Palma; al cabo de unos años más optó por hacerse maestro nacional y dedicarse a la enseñanza, a la que ha estado entregado de lleno toda su vida. "Don Nicolau" ha sido siempre un hombre serio y autoritario, tenía la facultad de mandar sin hablar (aunque si alguna vez se enfadaba solía levantar la voz), una sola mirada de reojo le bastaba para que los alumnos lo entendieran. Sus alumnos fueron siempre los más adelantados, en su aula había siempre orden y una gran disciplina, y todo el mundo trabajaba.

Doña María, también maestra nacional, es mujer de grandes virtudes. A su extensa cultura habría que unir su ternura, su delicadeza, amabilidad, etc. Con estas "armas" y su constancia, juntamente con D. Nicolás, fueron abriendo surcos día tras día, año tras año,

donde con mimo, gran vocación y amor iban depositando la semilla de su saber. Es muy difícil valorar lo mucho que han hecho en pro de la cultura estos dos esforzados profesores, después de trabajar (sobre todo D. Nicolás) más de quince horas diarias.

Se cuentan por millares los que han recibido sus enseñanzas. De vez en cuando, en su mansión de "Ses Platges de Peguera", reciben la visita de los que fueron sus alumnos, ya mayores y con títulos universitarios algunos, entre los que hay médicos, obreros, arquitectos, comerciantes, terratenientes, mujeres empresarias, etc. Pero quisiera --decía el otro día D. Nicolás-- dejar constancia de un nombre de entre sus alumnos, uno de los últimos a quien dio clases de repaso aquí en nuestra Peguera, que se fue de este mundo para siempre dejando como recuerdo su bondad y su sonrisa amable: y cita a Guillermo Gayá Martínez.

La familia Tous-Salvador, cuando se jubilaron, quisieron vivir siempre en Peguera. En 1935 compraron el solar en la primera urbanización que D. Guillermo Roca Waring había hecho, y a continuación edificaron su casa (actualmente Apartamentos Jazmín). En aquellos tiempos todavía no había escuela en Peguera, y sí muchos niños estudiantes y veraneantes que necesitaban repaso.

Doña María fue maestra nacional de Algaida, y allí conoció a D. Nicolás. D. Antonio Mulet era en aquel entonces el alcalde de dicha población, y cuando pensó en construir el Hotel Malgrat fue invitada doña María por la familia y sus niños a comer una paella bajo los pinos en donde se proyectaba el hotel. Unos años después, D. Antonio Mulet, como encargado o apoderado de D. Guillermo Roca para la venta de solares, les ofreció a escoger, en el sitio que más les gustara, un solar para hacer la casa. Al otro lado y al mismo tiempo edificó también "D. Alfredo s'aleman", hombre que fue muy popular, y a su izquierda edificó el que fue conocido notario Clar (padre). Luego fueron viniendo otros y otros más.

"A més de ses seves grans virtuds humanes, es matrimoni Tous - Salvador, té també, com tenim tots, lo que deim s'altra cara de sa persona. Se pot dir que D. Nicolau no ha perdut mai punt ni calada, ha estat sempre un gran aficionat a sa filatèlia, tota sa vida ha col·leccionat segells. Es també un home molt entès en s'agricultura, sobretot en jardineria. Però lo que més el du venut són es gorrions, canaris, cadeneres, verderols i tota classe d'aucells. Donya Maria és també molt aficionada a ses plantes, però es seu fort, sa seva gran especialitat (sobretot quan era més jove) era sa cuina: per fer menjars casolans era també una altra professora; jo en puc donar fe!"

D. Nicolás encontró en nuestras desiertas playas, cuando tan sólo tenía cinco años de edad, una mano de cristal agarrando una botella. Es una pieza realmente original. Todavía la conserva en su casa como una reliquia.

En este perfil humano que he hecho, esta es, grandes rasgos, la definición de los personajes que arrojan los testimonios de las personas que hemos tenido la dicha de tratarlos. Este extraordinario matrimonio, pues, que durante más de medio siglo han trabajado de día y de noche muy conscientes de lo que llevaban entre manos, ojalá Dios haga que sirva de EJEMPLO y ESPEJO en donde se miren las actuales y futuras generaciones.

Cançoners :

A Ciutat hi ha mossons
que duen quants tot lo dia,
i, quan ve devers migdia,
es gat jeu dins es fogons.

(III, p. 350, 1263. Binissalem)

Aquella de can Amer
vol que li diguen "senyora";
du postetes a sa coa
perque s'enrodilli bé.

(III, p. 350, 1264. Inca)

Cent lliures tenc davall terra
i cent que n'hi posaré,
i seran dos-centes lliures
que davall terra tendré.

(III, p. 351, 1269. Andratx)

Claredat dóna un estel,
i sa lluna també en dóna.
El Rei, qui porta corona,
s'alegra d'una persona
pobra que vagi a veurè'l.

(III, p. 351, 1270. Artà)

De tot és bo tenir molt,
fora deutes, bonys i ronya;
també és bo tenir vergonya,
i alerta a sortir d'es solc!

(III, p. 351, 1273. Sant Joan)

De xupar sa sang d'es pobres
no en té ni mica d'escrúpols,
i encara bé s'aprofita
i engreixa d'es seus apuros.

(III, p. 351, 1274. Lluçmajor)

Doblers i salut i pa
i dobles d'or a voler
i el cel en morir-mè:
¿hi ha res més que desitjar?

(III, p. 351, 1275. Selva)

Don Berga duia ses robes
forrades de tafetà.
Es rics se volen rentar
ses mans amb sa sang d'es pobres.

(III, p. 351, 1276. Deià)

En el món, de tot hi ha:
persones pobres i riques;
n'hi ha qui tiren es pa
i altres que apleguen ses miques.

(III, p. 351, 1279. Campos)

Ella braveja que té
caldera i cossi plantat
i per més utilitat
té una barcella també,
s'aumud si l'ha de mester;
emperò li falta es blat.

(III, p. 351, 1278. Lluçmajor)

Es doblers, amb mi, s'escaien;
jo no sé com és això:
si en tenc un tot sol, té por,
i si en tenc dos, se baraien.

(III, p. 351, 1282. Artà)

Es doblers i ses amors,
allà on són, se demostren.
Ses lletres poc hi importen;
basta parèixer senyors.

(III, p. 351, 1283. Sineu)

Es pagesos són barbatxos;
ja ho diuen es ciutadans,
i ne'voleñ matar uns quants
d'aquells qui duen mostatxos.

(III, p. 352, 1286. Muro)

Es pagesos són pagesos
i es ciutadans ciutadans,
i, si se donen ses mans,
poren anar ben entesos.

(III, p. 352, 1287. Felanitx)

Es pobres duen més brillo
que es senyors d'en temps primer.
Hi ha fadrina que té
--i és fia de carboner--
quatre pams de cordoncillo.

(III, p. 352, 1288. Sineu)

Es sol ja se'n va a la posta
i sa lluna an es ponent;
garrida, sa meva gent
és tan noble com sa vostra.

(III, p. 352, 1290. Lluçmajor)

Estic que no em puc sofrir.
Jo em daria a Lluçifer!
Em trob sense cap dobler
ni sé d'on m'han de venir.

(III, p. 352, 1292. Lluçmajor)

Ja no val sang de noblesa;
tot se fa per interès:
no hi ha com tenir doblers
per fer cobrar agudesas.

(III, p. 352, 1295. Campanet)

classes socials

Entre los acuerdos tomados recientemente por la Junta Gestora de la Asociación de Vecinos de Peguera, figuran los siguientes:

HAPIMAG ESPAÑA S.A.

El Sr. Presidente informa que se tiene anunciada la visita de los representantes de la firma epigrafiada, para tratar de la cuestión relativa a la construcción del bloque de apartamentos en la Urbanización de La Romana. Finaliza el Presidente diciendo que cualquier propuesta que como resultado de esa reunión y de otras que puedan producirse, sería puesta en consideración de la Asamblea General de Socios durante el transcurso de la próxima sesión.

EMPALMES AGUA SUCIA

El Sr. Secretario pone en conocimiento de los reunidos la relación de fincas no conectadas a la red general del alcantarillado facilitada por el Ayuntamiento de Calviá. Atendido que la gran mayoría de las mismas están constituidas por chalets del "Pla de Peguera", área tan deficitaria de elementos urbanísticos, la Junta acuerda dirigirles escrito, recomendándoles la conveniencia de proceder a los correspondientes empalmes durante el próximo invierno, y renunciar a cualquier tipo de denuncia por los motivos que han quedado expuestos.

SUBVENCION FIESTAS "CADE"

A propuesta de D. José Rubio, en su condición de Presidente del Club Artístico y Deportivo de Peguera (CADE), la Junta acuerda destinar la cantidad de 50.000 pesetas en concepto de subvención a aquellas.

PLAN GENERAL DE COSTAS

El Sr. Secretario informa sobre la aprobación del Plan Especial de Ordenación de las Playas de Peguera, que queda a disposición de los interesados en consultarlo durante el espacio de 15 días, en las oficinas de esta Asociación.

CENTRO MEDICO

Informa el Secretario de las conversaciones mantenidas con el Doctor D. Lorenzo Femenías Reus, en orden a un mejor servicio médico y de ambulancia a la localidad, y del acuerdo de que se trasladaría con tiempo suficiente un escrito de oferta para ser puesto a consideración de la Junta en esta propia sesión. Atendido que no ha sucedido así, se deja para otra convocatoria el tratamiento de este punto de la orden del día.

CONVOCATORIA ASAMBLEA GENERAL

La Junta acuerda convocar Asamblea General Ordinaria de Socios, para el día 27 de octubre a las 16 horas en primera y 16'30 horas en segunda convocatoria, en el salón de actos del hotel "Beverly Playa" de ésta, para someter a la consideración de aquélla el siguiente orden del día:

12.- Lectura y aprobación del acta de la sesión anterior.

- 22.- Zona verde playa "La Romana".
- 32.- Oferta en venta solar en la calle de la finca de Peguera.
- 42.- Elección de tres vocales.
- 52.- Aprobación balance de 1977 y presupuesto de 1978.
- 62.- Ruegos y preguntas.

ASOCIACIÓN DE VECINOS ASOCIACIÓN DE VECINOS ASOCIACIÓN DE VECINOS ASOCIACIÓN DE VECINOS

ver y mirar

Dice la escritora y premio Nadal Mercedes Salisachs que su libro preferido es "*Viaje a Sodoma*", en el cual su autora describe y comenta lo que un niño forastero ve al llegar a la Costa Brava. Toavía no he leído dicho libro, pero me lo imagino: una Sodoma y Gomorra, semejantes a las de la Biblia.

Estamos inmersos en la preparación del Año del Niño, y yo me pregunto: ¿Qué podemos hacer en tal desbarajuste de conductas? Jesús dijo: "*Ay del que escandalice a uno de estos pequeños!*", y añadió el anatema: "*Más le valiera atarse al cuello una gran piedra y arrojarlo al fondo de los abismos*".

Pero es que el niño vive entre todo esto que no nos gusta y además el niño debe vivir en sociedad.

Recuerdo en estos momentos la obra "*Los blancos dientes del perro*", en la cual se narra que yendo Jesús con sus discípulos por áridos caminos encontraron un perro muerto y putrefacto, y cada uno de ellos comentaba la fealdad del animal, el mal olor que despedía, las moscas que lo invadían, los insectos que lo devoraban, etc. Y entonces Jesús dijo: "*Mirad qué hermosos y blancos dientes tiene*".

Pues bien: todo lo que se ve no es ciertamente bueno y agradable, pero lo que se mira hay que procurar que sea bueno, útil, agradable, benéfico. Enseñemos a nuestros niños a que miren, a que sepan mirar tantas cosas bellas como hay en esta hermosa vida: plantas, minerales, fósiles, meteoros, acciones nobles, la limpieza, el afecto, la sinceridad sin grosería, el amor a los animales, a los ancianos, a los pequeños, al esfuerzo para conseguir la cultura, el amor a nuestra tierra y a lo nuestro, el respeto y ayuda a los padres, la belleza y el placer de la buena música, la alegría al ver que nuestra España progresa...

Hay tanto que aprender y mirar fuera de Sodoma!

Enseñemos a nuestros niños a que sepan mirar sin deformarse!

NOTA ETNOGRÀFICA

La creència popular diu que la canya verda és diurètica perquè creix a la vora dels torrents. De fet el beure una cocció de rizoma afavoreix una abundosa expulsió d'orina. Es prepara així: per un litre d'aigua s'hi posa una unça de rizoma tallat a trossos i es deixa bullir un quart d'hora. Es pot prendre tot el que es vulgui, amb sucre o millor mel, fred o calent.

Aquesta cocció també és ideal per a les mares que volen desmarcar els minyons. Per a retirar la llet basta prendre'n tres taces al dia.

Els petits discos de fibra blanca i estèril que hi ha entre els nusos de la canya serveixen per a curar els tallets o feridetes de poca extensió.

Però quan la canya té un paper important dins el món dels costums populars és a les festes estiuenques. A l'estiu la canya encara no ha florit, car floreix a finals o a la tardor, i les parts noves o tendres són lleugerament ensucrades, perquè contenen del 3 al 5 % de sacarosa, que desapareix a finals d'estiu amb la floració. Es en aquest moment que la canya és tallada per a ésser protagonista de la festa popular.

Dins la cultura mediterrània, el rebre una canya verda té el significat de contrassenya d'haver complit un deure.

A les festes populars menorquines el Caixer rep una canya verda quan ha assistit a Completes o a Missa Major, quedant així convidat a la beguda a casa del Caixer Senyor, com fan a Ciutadella, o a les Cases de la Vila com fan ara als altres pobles.

A les corregudes de cavalls, els genets que arriben a la meta reben una joia penjada de la canya. A S'Arracó hi pengen ensaïmades, botelles d'aigordent, conills i pollastres... A Alaior hi pengen una cullera.

Entregar una canya verda als vencedors d'una correguda ve de temps antic, n'hi ha que opinen que els romans ja ho feien i n'hi ha que opinen que el costum és més antic encara. La canya verda està present a les festes populars, d'una manera o de l'altra, a Israel, Grècia, Xipre, Malta, Iugoslàvia, Sud d'Itàlia, Sicília, Còrcega, Sardenya, Balears...

A Menorca, un costum antic que encara és viu és que quan una persona arriba als cent anys la passetgen dins un cotxo destapat ben guarnit de canyes verdes. I quan mor un centenari adornen el cotxe funerari amb dites canyes.

A Mallorca les canyes verdes tenen una funció decorativa a les festes populars i no tan populars. S'adornen carrosses, façanes i interiors d'esglésies, ajuntaments, cases, carrers sencers, places, etc. A Pollença hi adornen la claustra del Convent quan hi celebren el Festival de Música, i a certs hotels molt estrellats les empren per guarnir terrasses per a saraus.

La humil canya, la "*Arundo donax*", dona una nota de frescor i alegria a les nostres festes i a la vegada ens recorda, com a fòssil vivent d'una tradició secular, el seu missatge del "deure complit" que ens ve del temps de l'avior.

EL CADE CRECE Y VIVE...

Hace unos diez años nació el CADE, Club Artístico-Cultural y Deportivo, primero y único Club de Peguera y de toda la historia de nuestro municipio de tales características. Un pequeño grupo de hombres (sobran los dedos de una mano para contarlos) entre los que humildemente me cuento, fueron los promotores de esta aventura y feliz idea. Las razones que impulsaron a aquellos esforzados hombres a constituir un club social y benéfico, abierto a todos los que trabajan y viven en nuestra localidad, eran claras y concretas: falta total de instalaciones y actividades culturales y deportivas, todo lo necesario y básico para la práctica y desarrollo de chicas, muchachos y jóvenes, y entretenimiento para mayores.

Parece que fue ayer, y han transcurrido unos diez años desde que el CADE empezó a poner raíces. No faltaron los detractores, una minoría insignificante, que decían: "*Bah, el CADE ha nascut mort!*" y cosas por el estilo. Pero como vemos, el CADE VIVE Y CRECE.

Precisamente nos alegra muchísimo lo que se pudo contemplar el pasado domingo día 15, en que un grupo de chicas y chicos entraron en competición oficial en la práctica de un deporte tan completo y elegante como es el BALONCESTO, representando los colores de nuestro CADE. Son chicas y chicos que también tienen sus raíces aquí, en nuestras "Platges de Peguera", han nacido aquí, se han criado y crecido entre nosotros; esta es la auténtica promoción que hay que fomentar y cuidar con ilusión, sin regatearles nuestro esfuerzo y entrega. Además, esto es el fomento y la promoción a que nos obligan los Estatutos de nuestro Club. De no hacerlo así, sería ir contra corriente, y esto no es cosa buena, que digamos.

La entrega a esta DISCIPLINA DEPORTIVA de todos estos chicos y chicas es digna de alabanza y estímulo. Hay que procurar el mentalizar y concienciar a todos los padres que tengan hijos jóvenes que todavía no lo practiquen, sobre el gran bien que les pueden proporcionar haciéndoles practicar este deporte; estén seguros de que aprovecharán bien el tiempo, y los hijos cuando sean mayores se lo agradecerán. A continuación voy a dar los nombres de estos formidables deportistas en sus distintos grupos o equipos:

FEMENINO:

Carmen Medal
Inés Serrano
Peta Tointon
Antonia Medal
Margarita Salvá
Margarita Bonet
María Soria
María Maya
Guillermina Luque

MASCULINO:

Tomás Marí
Antonio Tointon
Rafael Lorente
José Antonio López
Juan Salvá
José Antonio Martínez
Carlos Ruiz
Manuel Solvas
Sebastián Alemany
José Manuel Campos

Los directores técnicos o preparadores son:

Por el equipo femenino, la estupenda deportista y gran jugadora Srta. Margarita Mateu.

En cuanto a la preparación del equipo masculino, está al cuidado del que fue gran jugador de baloncesto, gran deportista él, nuestro buenazo Juan Sans Gayá, más conocido por el popular nombre de "Juani". Como coordinador y delegado está el activo y dinámico deportista nuestro compañero Antonio López. A todos ellos y al Presidente del Club mi más sincera enhorabuena y decirles que lo importante no son los triunfos, sino el PARTICIPAR.

Continuemos. Creo oportuno decir algo que pienso que vale la pena. Son curiosos los comentarios que se oyen últimamente referentes a cosas del CADE. Resulta que los últimos, ahora quieren ser los pri

meros: es lo que decían unos socios veteranos el otro día. Parece ser que se trata de aquellos que "sempre trobaven ossos en es lleu". Pues bien: se les ofreció un cargo en la Junta de Gobierno (esto ocurría en los primeros años de vida de nuestro CADE) y lo rechazaron, unos alegando que no podían, otros que no tenían tiempo porque tenían que atender a su negocio, etc. etc. Lo sorprendente y paradójico está en que aquellos mismos señores ahora dedican más tiempo a las cosas del Club que a los quehaceres de su negocio.

"*Això fa riure!*", es lo que decían algunos. Pues no, señores: yo no pienso así. Esto para mí es un gran triunfo del CADE. Para los fundadores, para los que somos de la base, los que pusimos los cimientos y desde el primer día aguantamos el tipo, para todos, esto representa una gran victoria moral. Por lo menos a mí particularmente (y lo digo con toda sinceridad) me satisface y alegra, porque si antes despotricaban y algunos se manifestaban anti-CADE y ahora han venido a trabajar y a relevar a otros de la Junta de Gobierno, esta actitud da a entender (así lo habrán comprendido ellos) lo equivocados que estaban, y de ahí su arrepentimiento, rindiéndose ante unos testimonios y hechos de mucho peso. Por tanto, pienso y digo que esto ha sido el mejor TRIUNFO DEL CADE hasta la fecha.

Hay quien dice por ahí que la forma de proceder de estas cuantas personas está relacionada con la política de cara a las próximas elecciones. No lo discuto: podría ser, el tiempo será testigo. Sea como sea, pero es una realidad, en las filas del CADE existe descontento y malestar entre los socios y la propia Junta de Gobierno, se palpa en el ambiente, y en las conversaciones o reuniones cafeteriles son muchos los comentarios de todo pelaje y de un tono bastante subido. Yo diría a todo esto que, en una Asociación o Club que está creciendo, ya se sabe que siempre surgen problemas, y que lo que ahora le ocurre a nuestro CADE hay que aceptarlo como tal.

A otros les decía el otro día: "Lo fundamental es que la máquina del Club siempre funcione y vaya creando nuevos caminos, llamémosle Actividades". Pero un veterano socio del Club contestó "*tot emprenyat*" y dijo que "*aquells que es primers anys mos feien sa guerra i volien enfonsar es Club, ara són es que volen dur ses riendes, i ho fan anar tot a la puta, i això no pot esser. Lo que se veu, i com canvien ses coses!*". Si vale el hacer caso al habla popular, y considerando que "cuando el río suena agua lleva", y si hay un trasfondo de aguas turbias, que se aclaren y saneen. "Lo mismo tiene que hacerse con el exceso de individualismo", dicen otros.

El CADE, señores, es la auténtica madre (no madrastra), es el árbol que hace diez años empezó a extender sus raíces, ya bien agarradas. Su tronco, aunque todavía desarrollándose, es robusto. Sus ramas (léase comisiones) tienen que estar bien entroncadas a él para poder conservar el equilibrio y unión entre sí.

Hay que poner el máximo empeño para que los que amamos, trabajamos y vivimos en Peguera tengamos las instalaciones dignas y necesarias para la celebración de actos culturales, y para que todos, niños, jóvenes y veteranos, podamos practicar el mayor número posible de disciplinas deportivas. Si en diez años hemos sido capaces de lograr el complejo deportivo y demás cosas, que se aproximan a los 5 millones de pesetas, en diez años más se podrían conseguir todos los objetivos. Lo primero que hay que afrontar es una piscina de medidas reglamentarias, con su trampolín también reglamentario. El asunto de la piscina, los del CADE ya lo solicitamos, a través de la Asociación de Vecinos, en la zona marítimo-terrestre, hará unos 4 ó 5 años, y nos fue denegado. No obstante, opino que hay que insistir: ya se sabe que son unas instalaciones de mucho dinero, pero necesarias.

Podríamos continuar y decir muchísimas cosas más; en otra ocasión ya lo haremos. "*El CADE ha nascut mort! --deien alguns fa devers deu anys-- ¿I si hagués nascut viu? Jo no sé lo que seria! --és lo que deia un fundador del CADE no fa molt de temps--*".

EL CADE CAMINA, CRECE Y VIVE.

Adolfo Colomar

CLASSES SOCIALS I LLENGUATGE

A CIUTAT HI HA BOTIFARRES...

La persistència d'un fort classisme ancestral, a Mallorca, tant a Ciutat com a la part forana, però més aguditzat entre ciutadans, la mala intel·ligència i consegüent interpretació d'aquest classisme, tant per mallorquins com per externs, i la confusió creixent a l'entorn d'aquest problema, em va fer emprendre, fa anys, una mica d'estudi sobre les nostres classes socials.

Una avançada d'aquestes recerques i reflexions va aparèixer, en forma d'articles, a un diari en anglès que sortia a Ciutat la passada dècada; però, com que traduïen els meus escrits, la fidelitat a l'original en sortia tan mal parada que ho vaig deixar anar. Més tard, cap al 68 o el 69, una editorial barcelonina de prestigi em va contractar el meu treball. Volien, però, que fos un treball d'alta Sociologia: un sociòleg de renom m'havia d'assessorar i encara havia de revisar la meua feina i atorgar-li el seu vist-i-plau. D'altra banda, calia que el meu plantejament i les meves conclusions responguessin als esquemes i a les exigències en la matèria de l'escola marxista. No cal dir que també vaig abandonar.

Ara m'acullen, i ho agraesc, les columnes de la premsa forana de Mallorca. Es probable que, finalment, la meua tasca hagi trobat el lloc adequat. No he pretès mai fer un estudi profund i aconseguit de Sociologia ni de Lingüística. Només volia entretenir la voga, donar compte d'unes coses que han passat per davant els meus ulls, sobre les quals m'he aturat a reflexionar, per allò d'explicar-les-me i treure'n unes conclusions.

Escric per aquella gent que sàpiga entretenir-se amb els nostres vells costums, siguin de virtut o siguin de vici, amb les actituds i les resolucions que, per bé o per mal, fan de nosaltres qui som: de la mateixa manera que, a la taula familiar, la conversa gira a l'entorn d'amistats i parentel·la, de cases i llinatges antics, il·lustres o humils, que, de molts d'anys ençà, fan el nostre món i li donen un sentit. Si, de tot això, en surt una mica d'amenitat i el lector troba entreteniment en els meus escrits, em donaré per ben pagat.

"A Ciutat hi ha botifarres" --assegura una dita, no sé si gaire antiga--, "mossons i xuetes", i continua encara amb un final que ara no és del cas. D'aquests tres estaments anomenats, el que ha tengut més abundosa literatura és el dels xuetes, òbviament: és el que ha sofert de ple i fins a extremituds inhumanes les conseqüències de l'estratificació social, perquè el problema dels descendents de jueus conversos, a Mallorca, és un problema social, d'origen religiós, però no racial a la manera de Centre Europa. Quant als altres estaments, cal reconèixer que els mossons han tengut més bona literatura que els aristòcrates: aquells han estat matèria de la literatura costumista; aquests, de la fulletinesca. No crec que sigui dubtós que, entre *Jorge Aguiló o Los Misterios de Palma* de don Eduardo Infante, *Los muertos mandan* de Blasco Ibáñez i *Las horas contadas* de Carmen de Icaza, per una banda, i els escrits de Pere d'A. Penya, de Bartomeu Ferrà, de Miquel dels S. Oliver i de Gabriel Maura, per l'altra, hi ha una gran diferència de qualitat a favor d'aquests últims.

Diferència de qualitat literària, però també diferència de valor testimonial. Per aquesta part, haurem de citar l'obra, tan atenta sempre a la condició de senyors, de Llorenç Villalonga, d'una qualitat literària fora de dubte, però d'un valor testimonial nul. Si alguns dels personatges de Villalonga tenen una autenticitat, és, si de cas, com a mites, que la tenen, no com a realitat, i això no és cosa que afecti la virtut de la versemblança literària, tal com l'exigeix la

bona escola. Però la distribució de prestigis que Villalonga ordena dins les seves novel·les i aquella creació del món quasi-feudal de Bearn, encastellat a unes primes terres muntanyenques, com a una novel·la de sir Walter Scott, és la pura fantasia.

Per ventura un dels encants de les novel·les de Villalonga és aquesta distància que l'allunya del món que descriu. A la primera edició de *L'hereva de donya Obdúlia* (juliol 1964), el títol és així, amb "donya". A la segona edició (abril 1970), ja apareix rectificat en "dona". Cit dues edicions de la mateixa editorial. Entre una i l'altra, hi ha, però, l'edició de les obres completes (setembre 1966), on el tractament és invariablement "dona". La revisió lingüística d'aquest volum d'obres completes, la va dur a terme En Josep A. Grimalt, i "dona" és la forma establerta per la Normativa. Els qui coneixen Villalonga, anc que sigui per les seves novel·les, poden saber que entre la Normativa i el parlar senyor, Villalonga s'inclinarà sempre per aquest. I és el cas que la forma "dona", a Mallorca, pertany al parlar senyor, i "donya" és una forma mossona.

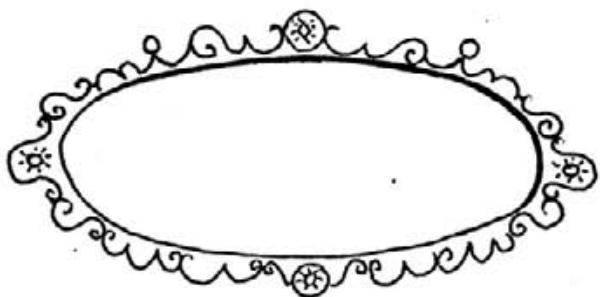
LA NORMA, EL PARLAR SENYOR I EL PARLAR MOSSÓ

Amb "dona"/"donya", Normativa i parlar senyor coincideixen, i Villalonga adopta la forma senyora i legal al llarg de tota la seva obra posterior (les excepcions que el lector atent pugui trobar a les edicions publicades després del 1966, tenen totes la seva explicació, que no don ara per no allargar, crec que innecessàriament, aquest escrit). Anomèn parlar senyor al propi de l'estament aristocràtic de Ciutat. Per determinar què és la Normativa de la Llengua i quins són els seus límits i les seves regles, no basta acudir al "Diccionari General de la Llengua Catalana", vulgo Fabra: cal consultar el "Diccionari Català-Valencià-Balear" de mossèn Alcover, i saber-lo interpretar.

En el cas que ens ocupa, Fabra no recull "dona" com a tractament. Mn. Alcover registra "donya" com a castellanisme. I és cosa sabuda que un tret del parlar mossó, rebutjat vivament pels aristòcrates, és l'adopció de castellanismes. Dir "abre" (pronunciat "arbre", perquè en aquests grups triconsonàntics és regla que una de les consonants iguals es perd: comparau "marbre" (pedra o peix), = "mabre" o bé "perdre", pronunciat "perde"), dir, repetesc, "arbre", però "s'àrbol" quan és nadalenc, o "rém", però "ses uvas" quan són les que se solen menjar el vespre de Cap d'Any; dir "es cubo de sa basura" per dir "es poal d'es fems" o "es desayuno" en lloc de "es berenar", etc., i molts d'etcèteres, és l'apoteosi de la mossoneria.

Però això són mossoneries noves i molt recents. Anem a les antigues. Ara he publicat a la revista "Randa" (nº 6) uns textos de don Guillem Roca i Seguí, missèr ciutadà que va viure del 1742 al 1813, titulats *Rondalles de rondalles* i que tenen la particularitat d'esser unes narracions escrites, totes elles senceres, amb dites, refranys o proverbis. Doncs bé, això de parlar amb dites, frases fetes i sentències no és senyor (llegiu a Quevedo, l'antecessor en el gènere, les motivacions del seu *Cuento de cuentos*). Tampoc no és cosa mossona, però: els pagesos hi parlen, i els pagesos, per definició, no són mos-

sons. Quan el missèr Roca mossoneja és quan escriu "después" per "llavors", "menos" per "manco", "antes" per "abans", "frioleres", "prosopopeia", i, sobretot, quan posa "morigueren", "guèll" (per "gall") i "guènxo" (per "ganxo").

Els senyors de Son Miseri, el sainet de Bartomeu Ferrà, és el re

trat d'una família mossona, i expressions de cortesia com "No s'incomod" o d'indignació com "I on me ve aquest guiterró?" són típiques de l'estament. Donya Juanita, de Gabriel Maura, i el nom ja ho diu tot, és un espècimen mossó. Donya Juanita "veranea" a Son Tívoli, que és Es Molinar, diu "mumay" a sa mare, parla molt "porificat" i sap fer collars d'"azabache" i "assientos" de cadira d'anar a missa.

Els personatges de Miquel dels S. Oliver no són pròpiament mossons: el barri de *L'Hostal de la Bolla* és un barri de menestralia i la gent que hi habita o que hi va o en ve, a través de la narració, són menestrals o pertanyen al món menestral, per afinitat o simpatia, i vuitcentista que vol pintar l'autor. Tampoc la gent de Pere d'A. Penya no és tan agressivament mossona com la de G. Maura. Aquest és el que fa la sàtira més punyent. Però tots, la intenció satírica de les seves obres a part, tots són i escriuen mossó.

EL TERME "MOSSÓ", AL DICCIONARI

Arribats en aquest punt, no seria sobrer intentar una definició de la mossoneria i dels mossons. Fabra no en diu res: degué trobar que era una paraula tan localitzada i, alhora, de tan complicada significació, que, d'acord amb el seu simplificador cervell matemàtic, es va estimar més deixar-la de banda.

Mossèn Alcover en dona quatre accepcions:

1ª, tractament equivalent a mossèn (principalment en els segles XVI i XVII);

2ª, senyor de la classe mitjana, que vol sostenir aparença de senyor o de ric sense tenir béns econòmics;

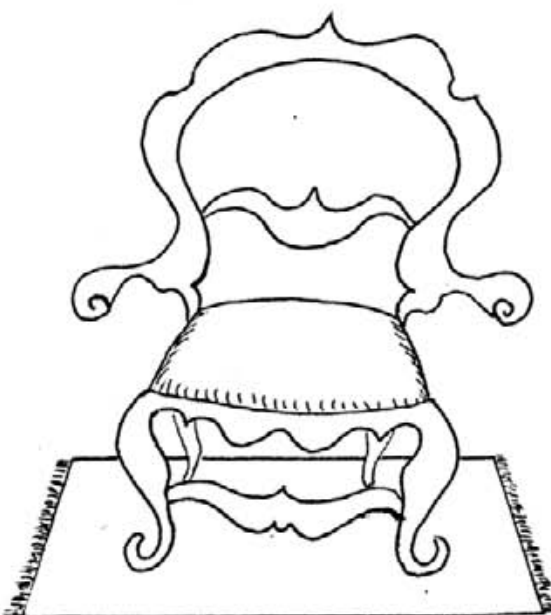
3ª, fàmul del seminari o d'altre col·legi, on presta els seus serveis a canvi de la manutenció;

4ª, habitador de Vila, o sia, de l'interior del recinte murat d'Eivissa.

A continuació defineix els següents mots, relacionats amb el de mossó: *mosso*, *nea* i *mossoneria* (conjunt de mossons), *mossonel·lo*, *mossonet* i *mossonetxo* (diminutius), *mossonese* (propri dels mossons) i *mossonia* (qualitat de mossó).

De les definicions del Diccionari examinades, en podem treure unes conclusions:

a) Que, en el seu origen, la paraula era un tractament de distinció del senyoriu: equivalent a "mossèn", aquest s'aplicava als membres de l'estament de cavallers i, per extensió, als eclesiàstics d'una certa categoria; no crec, però, que fos tractament propi i específic d'un orde social. El seu abús degué determinar, juntament amb altres causes, que, anant el temps, s'aplicàs únicament als clergues, sobretot en el català continental; a Mallorca, dir mossèn als capellans és cosa recent i degut, crec, a determinants literaris. *Mosson*, i després *mossó*, és forma més moderna que *mossèn* i es deu, segons el Diccionari, al "canvi de la vocal tònica per assimilació a la pretònica". Pensem que la tònica de *mossèn*, en mallorquí, és una "e" neutra, més acostada a la "o" que no la "e" oberta del català

continental, on, per cert, la forma *mosson* o *mossó* és desconeguda, en qualsevol de les accepcions que registra el Diccionari, el qual dona, com a autoritats més antigues del mot, dos textos mallorquins, l'un del 1577 i l'altre del 1606.

b) Que l'abús del tractament, com en el cas de "mossèn", va determinar que aquesta expressió de senyoriu s'aplicàs, per ironia, als que pretenien de senyors sense esser-ho. I aquesta és l'accepció en què l'hem d'entendre, i l'entén el poble, avui al dia. Perquè el *mossó* pot tenir béns econòmics i, en general, en té. La pobresa o manca de recursos suficients per fer de senyors que caracteritza la donya Juanita de Maura o els senyors de Son Miseri, avui no és necessària per definir el *mossó*. Avui, el *mossó* és una mescla de "cursi", nou ric o "parvenu" i esnob, la sola aspiració del qual és confondre's amb els senyors de Ciutat. (Val a dir que ara ja comença a sorgir una *mossoneria* de poble. Vegeu, si no, el recull *Els Sagraments* de Guillel Vidal i Oliver.)

c) La condició de "mossó", tal com avui l'entenem, deu datar de finals del segle XVIII o de començaments del XIX. (També la paraula castellana *cursi* és del segle passat.) Devia tenir una primera aplicació als burgesos enriquits, fos per l'exercici del comerç, fos --so-bretot-- per l'exercici de les anomenades professions liberals, *mis-sèr* (que també vol dir "senyor": és forma apocopada de *mi sènyer*) i metge, especialment. Aquesta gent era la que tenia més oportunitats d'entroncar amb els aristòcrates, i de fet varen esser molts els qui hi entroncaren i encara, com és natural, van en augment de dia en dia.

d) L'accepció 3a del Diccionari interessa poc pel nostre propòsit, però pot servir per explicar l'aplicació irònica del tractament. La 4a ens mostra la condició ciutadana, no pagesa, dels *mossons*, i és lògic que en eivissenc signifiqui justament això, perquè a Eivissa no hi ha hagut mai, que jo sàpiga, una aristocràcia econòmicament i socialment forta com a Mallorca.

e) Finalment, voldria advertir que el Diccionari no enregistra *mossonada*, que és paraula ben viva i significa "fet propi d'un *mossó*".

Jaume Vidal Alcover

T A juzgar por los espacios y comentarios que han dedicado al tema
E todos los medios de comunicación, puede decirse que nunca la Igle-
N sia y la figura del Papa habían despertado tanto interés como en
E los últimos meses. La muerte de dos Papas y la celebración de dos
M cónclaves en tan poco espacio de tiempo no es un hecho que se dé
O con frecuencia. De ello ha sabido sacar buen provecho la especula-
S ción periodística, abundando en comentarios y "quinielas" para to-
dos los gustos y buscando más, por lo general, el aspecto anecdótico
y sensacionalista que una reflexión profunda.

P Por encima del contenido enigmático de la llamada "profecía de
A San Malaquías" está la luz diáfana del Evangelio. Por encima de las
P cábalas humanas y especulaciones "políticas" está la presencia in-
A tangible del Espíritu Santo, "cuyos caminos no son nuestros cami-
nos" aunque cuente con ellos. Por eso las dos últimas elecciones
han sorprendido a todos, incluidos quizá los propios cardenales.

Sea como sea, después del fallecimiento de Pablo VI (a quien
prácticamente se le ha empezado a querer y valorar después de su
muerte) y de la sonrisa fugaz de Juan Pablo I, la Iglesia cuenta
con un nuevo Papa: Juan Pablo II, un hombre inesperado, que ha lle-
gado a Roma nada menos que desde Polonia, un país que ha sufrido mu-
cho a lo largo de su historia y de arraigada tradición cristiana.
Dios quiera que su voz vigorosa y su sonrisa seria alcancen a comu-
nicar a nuestro mundo las virtudes que simbolizan: la SEGURIDAD y
la ESPERANZA.

Silas

A petició d'alguns lectors que no hi pogueren assistir, reproduïm el parlament de presentació pronunciat p'En Lleonard Muntaner a la Biblioteca de la Caixa de Pensions de Capdepera, dia 23 d'agost, amb motiu de la inauguració de l'exposició de quadres d'En Pere Orpí:

"Bon vespre. En primer lloc, abans de comentar amb quatre paraules s'exposició d'En Pere Orpí vui agrair-vos sa vostra presència a aquest acte i confessar que jo no som cap especialista en pintura. Es motius que han fet possible sa meua assistència ara i aquí a Capdepera són motius fonamentalment d'amistat amb s'artista i també sentiments. A Capdepera m'uneix sobretot es record d'es meus padrins, ses anècdotes que d'es poble sempre he sentit contar a mon pare i, en definitiva, tota sa meua família que és de Capdepera i viu a Capdepera.

D'En Pere Orpí en puc dir poques coses que aquí, qui més qui manco, no conegui. Treballador d'aquestes terres fins an es vint anys, va ingressar en es Seminari Diocesà de Mallorca l'any 1956 i estudià amb beques a La Sapiència de Ciutat i després a sa Universitat Pontifícia de Comillas fins que se va llicenciar en Teologia. L'any 1966 va esser ordenat sacerdot i des de fa onze anys és rector de sa parròquia de Peguera, i en aquests darrers anys arxipreste de sa zona de Calvià. En Pere entre altres coses és un entusiasta de sa música --recordau quan tocava es "trombón" a sa banda d'es poble--, però essencialment és conegut a Mallorca com a escriptor de poesia. Ara per ara, endemés d'una bona col·lecció de cançons litúrgiques musicades pel Para Martorell, té dos llibres de poesia publicats: "Encara que no em donin la paraula" (1975) i "Entorn de la Paraula" (1978).

Si he volgut recordar tot això és perquè ho consider imprescindible per poder entendre s'exposició que avui s'inaugura. Si repassau a poc a poc totes i cada una de ses obres que hi ha en aquest local, en demés d'uns colors, hi trobareu reflexada no tan sols sa vida de s'autor sinó també sa seva poesia, que equival a dir es seu món espiritual. Pintura i poesia en quest cas, com en molts d'altres, no les podem entendre per separat, sinó que són una mateixa cosa. En Pere avui ha escrit un nou llibre de poemes, però amb unes altres tècniques de llenguatge: utilitzant es pinzells i sa pintura.

Una prova de tot això és que, com ja haureu vist en aquesta exposició, predominen es paisatges gabellins, sobretot es que se refereixen a n'es Castell de Capdepera, a vegades com a únic protagonista d'una tela i altres vegades com una part integrant d'es paisatge; sa Torre de Canyamel, es Pla de Sa Torre, i fins i tot sa parròquia de Sant Bartomeu o es mollet de Cala Ratjada, imatges que, d'una manera molt significativa, En Pere Ha tengut sa necessitat de realitzar. Ara mos podríem demanar: ¿Per què tot això ha estat així i no d'una altra manera? Sa resposta és molt simple i la podem trobar a un d'es seus versos, que diu:

*"Les ones de llevant em bressolaren,
les brises de ponent colren ma vida..."*

Un Llevant (Capdepera) que l'ha vist néixer, i es Ponent (Peguera) on viu exercint sa seva vocació sacerdotal. Es aquest fet, s'allunyament d'es seu poble d'origen, es que ha acostat En Pere a n'es paisatges gabellins que normalment no pot disfrutar al natural. Paisatges que enyora i que sent sa necessitat de reviure perquè li recorden aquells vint anys que mai han de tornar.

Aquesta exposició no és sa primera experiència plàstica d'En Pere Orpí, sinó que fa més de sis o set anys que se dedica a investigar en aquest camp. Va començar amb una primera etapa "colorística", on cercava un contrast de colors "chillons" i brillants. Pintava bodegons, rams de flors, etc. Avui tots aquests anacronismes han sofert

un canvi radical. Sa pintura d'En Pere s'ha simplificat en formes i sobretot en colors gràcies a sa seva capacitat d'investigador, procurant resoldre un problema nou en cada tela que pinta. Si En Pere Orpí se pot considerar avui un vertader artista, és perquè sa seva pintura és tot lo contrari d'aquests quadres que se venen a ses cases de mobles, que tenen molts de colors, que diuen que fan molt "guapo", que són molt decoratius i que a la fi no són art sinó objectes fets en sèrie (en conec que en un dia n'han fet més de 10) i que lo únic que cerquen és guanyar quatre duros.

En aquesta exposició d'avui això no hi té cabuda. En Pere és ben segur que no ha pintat per vendre, sinó sobretot per sentir-se satisfet ell mateix i poder comunicar allò que ell sent quan pinta una tela. Ses seves obres, lluny d'esser una còpia vulgar de qualsevol postal, són una interpretació d'es paisatge que té davant. Una interpretació personal que a vegades pot no ajustar-se a sa realitat, però que li dóna a s'obra aquest ambient màgic, misteriós, que l'enrevolta. Sa imaginació és, idò, una de ses constants més importants d'es quadres d'En Pere Orpí (les podeu trobar sobretot en aquestes teles més petites de sa figuera, ses oliveres, etc.).

De totes maneres, si hagués de definir sa seva obra ho faria amb paraules com: SERENITAT i PAU. Paraules que també són pròpies d'es seu caràcter pagès, llaurador d'infinita paciència.

S'esposició que tenim davant, a mi personalment em recorda --i ho dic amb tota sinceritat-- s'obra d'es pintor contemporani més important de Mallorca: En Jaume Mercant. Si voltros també hi trobau similituds i coincidíu amb jo, no és d'estranyar, perquè tant En Jaume com En Pere han viscut per ses ninetes d'es seus ulls uns mateixos colors i una llum única que caracteritza es Llevant de Mallorca.

Per no esser massa pesat m'agradaria acabar aquestes quatre paraules donant s'enhorabona a s'autor i a tot es poble de Capdepera. Enhorabona perquè ja són molts es gabellins, i em referesc a un Jaume Mercant, a un Climent Garau, Pere Orpí, Pep Albertí, etc., que, cadascun dins lo seu, han aportat el seu gra d'arena per sa normalització de sa nostra cultura i de passada han engrandit es nom de Capdepera."

Lleonard Muntaner

del bosc

*Damunt el silenci
del bosc ufanós
escampa la brisa
perfums i remors.*

*Diàleg d'esquelles
dins el comellar
comenta pastures
i fam d'anyells blancs.*

*Concert de fontanes
cascades avall
convoca a l'uníson
la set i el descans.*

*Amb flauta de plomes
l'amic rossinyol
per branques d'alzina
estén faristols.*

*Violes de fulla
polsades pel vent
dediquen sonates
al sol de ponent.*

*Murmuri d'onades
amb ritme de vals
convida a abraçar-se
la terra i el mar.*

*Esbarts siuladissos
d'ocells fugissers
dibuixen copeos
pel cel muntanyer.*

*Pel cau del silenci
brescat de remors
desperta nius d'eco
la nostra cançó.*

Pere Orpí

Camino vecinal

- No sé si será por las matemáticas modernas, pero en muchos colegios no se enseña siquiera lo que es un "coleficiente".

- El abecedario más corto del mundo es sin duda el "ABC diario".

- Según la opinión de ciertos alcaldes, muchos de los que escriben en la prensa son bastante "malprensados".

- No comprendo porqué se escriben tantos libros. A mí me basta con el diccionario, que lo lleva todo.

- Si el que inventó los números todavía viviera, con los derechos de autor de la guía telefónica se forraría.

- A juzgar por lo que he leído en la prensa, en Sa Pobra se ha estrenado una nueva comedia de Arthur Miller: "Las brujas de Salom".

- De momento no parece cierto que los norteamericanos vayan a devolver el "Guernica", pero tampoco que vayan a cambiar el nombre de nuestro (?) Puig Major por el de "Bigest Mountain". Se agradece.

- A pesar de los detergentes, nunca se habían visto tantas películas sucias en nuestras pantallas. Por ejemplo: "El último fango en París".

- Sin querer ser pesimista, creo que en muchos sectores la "Dia-da" autonomista tendría más aceptación si fuera una "dinada".

- Digan lo que digan los pancatalanistas, muchos mallorquines se conforman con "pan" a secas.

- Mi aportación personal a la polémica: se está demostrando que el mallorquín es una "averiante" del catalán.

- La forma más eficaz de abolir definitivamente las famosas Leyes Fundamentales es aprobar la "Consustitución".

- Para solucionar los problemas de nuestros trenes, quizá lo mejor sería convocar un "RENFERéndum".

- Con la "en hora buena" de TVE, en Madrid se celebró el I Congreso de UCD UCD UCD UCD UCD UCD UCD UCD UCD UCD UCD UCD UCD UCD UCD...

- De cara a la próxima campaña electoral, se rumorea que Alianza Popular va a publicar una revista de destape titulada "Manual Braga".

" V O R A M A R " : Bolletí informatiu del Club Artístic -
Deportiu (CADE) de Peguera (Mallorca)

Nº 60. Octubre 1978.

Director: Pere Orpí Ferrer.

Depòsit Legal: P. M. 450 - 1974.

Edició realitzada a l'Associació de Veïns de Peguera.

I N D E X :

	Pàg.
Primera pàgina	1
Peguera ayer y hoy	2
Cançoners: Classes socials	4
Asociación de Vecinos	5
Ver y mirar	6
Les canyes verdes	7
El CADE vive y crece	8
Classes socials i llenguatge	10
Tenemos Papa	13
La pintura d'En Pere Orpí	14
Música del bosc	15
Camino vecinal	16
Index	17

COL.LABOREN EN AQUEST NUMERO:

Associació de Veïns	Pere Orpí
Jaume Bover	Prensa Forana
Adolf Colomar	Maria Salvador
Lleonard Muntaner	Jaume Vidal Alcover

PROTECTORS DE "VORA MAR":

HOTEL VILLAMIL	HOTEL BELLA COLINA
MINI-GOLF PEGUERA	BARTOMEU GAYA
FAMILIA JORDANA	APARTAMENTS ARIANY
HOTEL CALA FORNELLS	ESTANC Nº 1
HOSTAL FLOR LOS ALMENDROS	BANC DE CREDIT BALEAR
PANADERIA COLOMAR	HOTEL VILLA REAL (Camp de Mar)
CAIXA D'ESTALVIS	PERLAS MAJORICA (Peguera)
HOSTAL PORCEL	NICOLAU MORELL COTONER
SUPERMERCAT OASIS	MELCION BOSCH HOMAR
ULTRAMARINOS LOBA	HOSTAL EUCALIPTO
SEBASTIA TORRENS ESTEVE	HOTEL NILO
JOAN SALOM SIMO	HOTEL SUNNA
JOAN ESTEVA MIR	

Domicili Social del CADE: Carretera d'Andratx s/n PEGUERA (Mallorca)

NOTA: Els articles apareguts en aquest número, expressen únicament l'opinió dels seus autors.

PORTADA: Dibuix original d'En Josep Lavilla.